

ВАСИЛ РАЙКОВ
ПРОФЕСОР КОРНЕЛИУС СЕ
ЗАВРЪЩА

chitanka.info

— Под камъка вляво, а? — каза Ангел и пак се засмя. После вниманието му се насочи към бутилката върху масата.

— Не „камъка“, а третият камък след жълтата роза — поправи го Марин.

— И не „под“ камъка, а вляво от него. Има разлика. Една котка не може да завира медальони под камъните.

— Да-а-а... котка! Тъкмо в нея се крие загадката.

— Жълта котка с черни шарки — допълни безстрастно Марин.

— Която аз дори съм виждал вече според предсказанието.

— Която ти си виждал вече!

— Тогава да прием за жълтата котка, която аз съм виждал вече, макар че не помня да е имало подобно нещо — каза Ангел и вдигна чашата си. — За здравето на всички жълти котки. Те са алфата и омегата на...

— Наздраве! — прекъсна го тържествено Марин, като се изправи. — И нека не се подиграваме с предсказанията на Корнелиус, защото...

Тук вече не издържаха. Още преди да бяха отпили от чашите си, те избухнаха в такъв смях, че майката на Ангел се появи на вратата да види какво са счупили.

— Не ви трябва нищо, нали? — попита строго тя.

Влизането ѝ беше достатъчно, за да ги обземе нов пристъп на смях. Ангел едва успя да остави чашата на масичката и се търкулна на пода, като стискаше корема си с ръце. А Марин хълцаше, сякаш нещо беше заседнало в гърлото му. Той бе отметнал глава назад и щом хълцането намалееше, от гърлото му изригваше поток от дрезгав хохот. Майката отправи очи към небето, повдигна изразително рамене и се изниза навън.

— Ей, ще ме умори този човек! — каза Ангел, когато се поуспокои. — Само един Корнелиус може да измисли подобно нещо.

— Не знам, ама той ако седне да пише романи...

— И то криминални. Забелязваш ли, че всичко е издържано в жълто: жълтата роза, жълта котка, жълт камък на медальона...

— Дявол знае какво е имал пред вид. Впрочем да, камъкът е топаз. Той е жълт.

— Значи златен медальон с топаз колкото лешник. В същност главното тук е, че младата дама е влюбена в това украшение, останало още от прабаба ѝ. Ама и каква прабаба е това. Крадена от бей. И когато вечерта беят разпасва пояса, тя го ръгва в дебелия корем с камата и побягва, като взима само това украшение за спомен. Връща се у дома, прибира от Балкана любимия си, който решил междуременно да става хайдутин, омъжва се за него, ражда му осем деца, а когато дошло време, го пратила да стане опълченец. Една прабаба, която на стари години си пийвала порядъчно и играела покер. Разкошна баба!

— И какви само подробности Корнелиус измисля, а! Нашето момиче например се е върнало неотдавна от чужбина и...

— Само такива да ги нямаме! — възнегодува патетично Ангел. — Отде накъде „нашето“? Ти май забравяш, че според предсказанието аз ще се жения за нея. Не ние!

— Ще се жени! Забравил къде е виждал котката, пък...

В този миг се раздаде звън. Като продължаваше да се хили, Ангел излезе от стаята. Когато се върна, лицето му беше неузнаваемо. В ръката си държеше дълъг и тесен плик.

— Неприятно съобщение? — осведоми се Марин и кимна към писмото.

— Не, не, това е картичка от Гошо. За друго мисля аз. Знаеш ли, че наистина съм виждал жълтата котка! Сега се сетих. Беше се вмъкнала в килера. Миналата есен. Три ей такива пъстърви изхвърлих заради нея. Тогава поставих и мрежата на прозорчето.

— Жълтата котка?

— Да, и цялата на черни ивици, като тигър. Трябва да е на някой от комшиите. Мама ще знае сигурно.

— Хм! — задоволи се да произнесе само Марин и отпи замислено от чашата си...

2

Времето беше отвратително. Отегчителен като бездарна симфония дъжд плющеше над къщите. Хората бързаха да се приберат по домовете си, тъй че рядко се виждаха минавачи.

— По-добре през оградата, а? — подхвърли Ангел.

— Та ако ни видят, да се чудим какво да обясняваме. През вратата, разбира се.

3

Старата желязна врата изстена проточено, въпреки че Ангел я отвори съвсем внимателно. Двата застинаха на местата си, впили очи в завесите на прозорците, после се промъкнаха край стената и потънаха в тъмнината на градината. От къщата долиташе енергичният ритъм на някаква дива мелодия и високият смях на млада жена.

— Браво! — възкликна Ангел с отчаяние. — Не се вижда нито стрък в тая градина. Може би трябваше да почакаме все пак до пролетта!

— Шшшшт! — предупреди Марин и се наведе над ухото му. — Розите зариват със земя на есен. Тия купчинки са все рози.

— А жълтите ги отбелязват с панделка, нали? — простена Ангел.

— Те са специален вид чайни рози и сигурно са ги загърнали особено внимателно. Тия купчинки например.

— Понякога се чудя защо не си станал детектив. Или... Виж там! Камъните!...

В мрака се белееха три камъка. По-скоро три плочи, които очертаваха извита пътечка между скроените от опитна ръка лехи. Като се вглеждаха, откриха и други плочи, затрупани от нападалите листа. Двата се наведоха като хипнотизирани и затършуваха с разтреперани пръсти встрани от камъка. Скоро рохкавата пръст се превърна в лепкава кал.

— Идиот! — изруга тихо Ангел, като явно имаше пред вид себе си, и посочи къщата. — „Вляво“ означава вляво от нея, по посоката на движението.

Той протегна ръка и след миг я вдигна до очите си. Пръстите му стискаха тънко синджирче, на което се полюляваше тежък жълтеникав предмет.

— Той е! — каза младият мъж и преглътна мъчително.

Марин мълчеше.

— Ела! — каза решително Ангел и се запъти към къщата...

Когато позвъниха, някой първо намали музиката, после изтича да отвори. Беше миловидна девойка с дръзко вирнато носле и с кафяви очи, изпъстрени с жълти точки.

„Пак жълто!“ — рече си Ангел и в същия миг осъзна, че се чуди откъде да започне. Та той не знаеше дори името ѝ.

— Може ли да се измием у вас? — изрече първото, което му дойде на ума.

Девојката се усмихна хитро.

— А може би трябва да стопля и вечерята? — попита невъзмутимо тя, като се отдръпна от вратата.

Ангел тръгна храбро напред.

— В никакъв случай! — възрази енергично той. — Няколко сандвича ще свършат почти същата работа.

Подир няколко минути тримата седяха в хола покрай магнетофона, от който сега ридаше плътен мецосопран. Сандвичи нямаше, но в три тумбести чаши хвърляше златисти отблясъци оригинален „Курвоазие“.

— Толкова се радвам, че дойдохте! — каза домакинята и вдигна чашата си. Жълтите точки в очите ѝ се бяха умножили. — Наздраве!

— За ваше здраве! — усмихна се Марин. Той вече се отпускате.

— Разкошно питие! — заяви с разбиране Ангел и вдигна чашата към светлината. — Вероятно спомен от последното ви отиване в Париж?

— От последното ми завръщане от Париж — поправи го сериозно тя, а той едва се сдържа да не ахне от изненада. — Да не сте гадател?

— Направо ясновидец. Например без никакво затруднение мога да ви кажа, че имате котка на черни ивици.

— Смаяна съм! Толкова е трудно да се открият котешки косми по нашия килим. И на какво гледате?

— Главно на ръка.

— Жалко! Аз пък вярвам само на кафе.

— Картите и кафето са празна работа, да знаете. Говоря ви като познавач. Една гледачка на кафе ми каза например, че ще се запозная съвсем ненадейно по вечерно време с някаква девојка и ще се ожена за нея. Имала жълта котка на черни ивици, както и...

— Ако смятате да ме ухажвате чрез котката, моля винаги да идвате с парче черен дроб вместо цветя. Муки примира за черен дроб. Телешки.

— Моят приятел говори сериозно — обади се и Марин, който следеше с удоволствие престрелката между двамата. — Бях свидетел на предсказанието.

— Нито за миг не съм се усъмнила в неговите думи — заяви домакинята, като едва се сдержаше да не прихне. — Още малко коняк?

— обърна се тя към Ангел.

— Трогнат съм. Може пак половин чашка да ми сипете; и без това лекарите ми забраняват да пия много.

— Но да оставим това, за да ви кажа докрай предсказанието. Моята бъдеща жена имала и забележителна баба, тъй каза гледачката. По-точно прабаба. На младини я крал някакъв бей, но тя го ръгнала по тлъстия корем и... дим да я няма. После се оженила за либето си, когото измъкнала от някаква чета, народила му куп деца, а на стари години пагубни страсти обладали душата на храбрата баба и тя по цял ден играела покер, както и...

— Откъде знаете за баба Калояна? — Очите на девойката се впиха изпитателно в лицето на Ангел.

— Нали ви казах, че една гледачка...

— Показах, че разбирам от шеги, но — сега ви питам вече сериозно и... ако искате да знаете, баба Калояна не е ръгнала с нищо бея, ами го халосала с дилафа.

— Тогава пазете този медальон, щом ви е толкова мил спомен от баба ви Калояна — каза Ангел. — Но не се заричайте, че ще се омъжите за оня, който го намери, пък бил той и циганин! Само дяволът знае какво може да произлезе от едно такова лекомислено заричане.

Силно побледняла девойката не смееше да протегне ръка към украшението. Очите ѝ бяха разширени...

— Откъде можете да знаете и това, когато аз... аз...

— Вземете, мило момиче! И не се страхувайте! — каза Ангел и се изправи. Желанието му за шеги се беше изпарило. — По някаква невероятна случайност, или чудо, или както щете го назовете, ние знаем доста неща. Но сега наистина нямаме време за обяснения, защото ни чака важна работа. Друг път!

— Както искате! — вдигна рамене тя и тръгна да ги изпроводи. На вратата протегна ръка и добави: — Казвам се Калояна!...

3

Корнелиус седеше на прозореца. С тялото си закриваше рамката и неговият силует, който едва се открояваше на фона на тъмното небе, сякаш висеше над нищото.

— Не палете лампата! — помоли той, когато двамата влязоха. — Светлината ме дразни. Пък и на тъмно се разговаря по-откровено.

6

— Като че ли сте знаели, че ще дойдем! — подхвърли предизвикателно Ангел, докато се настаняваха на леглото.

— Моето нещастие е, че знам всичко.

— Толкова ли силна телепатична способност притежавате?

Корнелиус се изсмя късо.

— Смешно е да се мисли така. Никой телепат не вижда еднакво лесно както в миналото, така и в бъдещето.

— Тогава какво е? — извикаха младите хора в един глас.

— Писателите го наричат „машина на времето“. В същност това е една малка жлезичка в човешкия организъм.

— Но тогава... тогава всички хора имат тази жлезичка — възрази Ангел и сръга приятеля си.

— Никой не оспорва това. Доказателство са например сънищата. Нима те не са също едно преминаване във времето, само че хората никога не са могли да го обяснят! Или така наречената родова памет!

— Излиза, че между вас и мен няма никаква разлика. Защо тогава вие правите предсказания, а аз не мога? — каза победоносно Ангел.

— Мислил съм много върху това — поде бавно Корнелиус. — И много опити съм правил в тази насока. Действително, аз съм обикновен човек: мога да боледувам от грип и ангина, да се наранявам и кръвта ми е също червена. Но моята жлезичка е по-развита, отколкото у другите хора, затова мога да правя удивителни предсказания. В сравнение с хората аз съм като лявата ръка и дясната. Да наречем условно всички хора „десни“, тоест на тях да съответствува симетрията на дясната ръка. Тогава в известно отношение аз съм „ляв“, с обратна симетрия. Примерът не е случаен. Наричам хората „десни“, защото те превръщат едни определени вещества от храната си в „десни“, тоест във вещества, които въртят плоскостта на поляризованата светлина надясно. Именно тези химични вещества моята жлезичка ги превръща в „леви“. Забележете: не цялата храна, а само тях! Когато тези „леви“ вещества попаднат в мозъка, човешкото съзнание може да прави невероятни скокове във времето. Тези скокове вие наричате предсказания. Въпрос на формулировка. В същност те просто са преместване във времето.

— Но това е недоказуемо! — възкликна объркан Марин. — Дори и да съществува тази жлезичка, вие не можете да стимулирате така

нейното развитие у други хора, че...

— Много по-просто е да се тръгне по обратния път, както реших да сторя аз — прекъсна го Корнелиус. — Да синтезирам това „ляво“ вещество. И тогава всеки човек би могъл да извърши подобно „пътуване“ във времето, стига да се вкарат няколко милиграма от...

— Ами защо не го направите тогава, боже мой! — извика възбудено Ангел. — Какво чакате?

— Забравихте, че съм затворен — каза кротко Корнелиус. — Впрочем това е и целта на нашия разговор, няма защо да крия. Предлагам ви да работим заедно върху синтезата. Разбира се, вие трябва да ми помогнете преди това да изляза от тук.

Изведнъж Ангел изтрезня. Едва сега той си даде сметка, че този невероятен разговор се водеше в една стая на лудницата...

— Да... предложението е наистина интересно — смънка Ангел.

— Може би трябва да размислите!... Не бих желал да ви насилвам.

— Ние ще видим... Действително добре е да помислим... Иначе, поласкани сме от доверието, но нали знаете... Какво могат да направят двама стажант-лекари?

Това бяха доводите, които Ангел се опита със запъване да изложи пред лудия. Но те не заблудиха никого. Корнелиус отново потъна в своето непристъпно мълчание, а те позвъниха на дежурния санитар да им отвори вратата.

— Съвсем се обърках — призна Ангел, когато останаха сами. — Може да полудее човек, като го слуша.

— Между другото теорията му е доста издържана — каза замислено Марин. — Има си хас да излезе вярно всичко, което ни...

— Стой! Това какво е?

Ангел сочеше с пръст стената, зад която се намираше стаята на Корнелиус и гледаше направо като побъркан. Марин примигна от смущение.

— Стена — промърмори той.

— Питам за посоката, глупчо.

— А-а-а... Запад. Дори юго-запад.

— Така си и мислех! — заяви възхитен Ангел и хукна по дългия коридор.

Свикнал с внезапните хрумвания на приятеля си, Марин го последва покорно. Ангел беше влязъл в стаята на санитарите от етаж и го чакаше при отворения прозорец.

— Виж! — каза той с тон, като че ли му показваше нов континент. Под тях се разкриваше като на план целият квартал. — Ето църквата, зад която живея аз, а ей там е къщата на момичето. Видя ли я? Втората къща от ъгъла. И точно под прозореца на Корнелиус.

— Вярно, ето и желязната врата!

— Разбра ли сега как се правят предсказания? — попита победоносно Ангел. — Стига да имаш добро зрение и глупаци, които да ти вярват.

— Опасен лъжец! — разсмя се с глас Марин. — Никога не бих предположил. В крайна сметка кой е по-луд — той или ние?

Скоро след това двамата приятели се облякоха и се отправиха към изхода.

— Не можахме да обясним само едно нещо от предсказанието — каза замислено Марин — баба Калояна. Откъде може да знае Корнелиус за нея?

— Тъкмо това се питах и аз — отвърна Ангел. — Поне за останалата част от предсказанието гарантирам, че няма да се сбъдне: нито се каня да се женя за момичето, нито, надявам се, то е приригало за мене. Може и да не се видим повече.

— Никога не прави прибързани изказвания! — отбеляза философски Марин, поспря се на вратата и го пусна да мине напред.

Ангел се закова на прага — навън ги очакваше Калояна. Свила се на завет под терасата, тя пристъпваше нетърпеливо от крак на крак.

— Забавихте се! — възропта с укор момичето, като да се бяха уговаряли на всяка цена да ги чака. — Измръзнах!

Ангел само изсумтя и съблече шлифера си. Докато покриваше нейните тесни рамене, Калояна извърна към него глава и той пак видя очите ѝ: две големи кафяви очи, осеяни с пъстри петънца, като че поръсени със жълти точици. И всяка от тия точици сякаш му се смееше...

„Как ли се хили сега Корнелиус? — каза си мрачно Ангел и забърза пред другите. — Не може да не вижда от своя прозорец!“

Но Корнелиус не се хилеше. Защото не беше на прозореца. В същност него го нямаше и в стаята...

Жена му тъкмо си лягаше, когато професор Корнелиус се появи.

— Защо не се върна толкова време? — каза тя. — Безпокоях се. И си изключил...

— Остави това сега, има време да поговорим за всичко. Дойдох си окончателно. Кажете първо новините!

— Нищо особено. Експедицията се завърна. Вчера предаваха отчета по планетавизията. Нищо не са открили в системата на двойната звезда — камънаци, вулкани и лъчения. Освен това избраха академик Икарус от вашия институт за член на Слънчевия съвет.

— Сериозно! Кога?

— Преди две седмици. Впрочем защо не си идва толкова време? И защо изключи „следата“?

— Това професор Корнелиус ще обясни на нас!

Двамата се обърнаха стреснати. На вратата стоеше едър мъж. На гърдите му сияеше меко златният знак на Слънчевия съвет.

— Да вървим, чакат ни! — подкани го кротко той.

— Сигурно ще се върна скоро, не се безпокой! — каза Корнелиус на жена си, целуна я и се обърна към посетителя: — Да вървим!

Долу ги очакваше кола. Вратите се отвориха при приближаването им, те се настаниха вътре и вратите тихо щракнаха подир тях. Водачът натисна стартера, очерта маршрута на автопилота и се облегна назад. А колата се издигна безшумно, направи плавен завой и се отправи към далечен планински връх, на който самотно проблясваше малка светлинка.

— В какво ме обвиняват? — попита професор Корнелиус. В гласа му нямаше нито сянка от безпокойство.

— Там — беше краткият отговор.

Ясно: обвинение по трета степен! Третата степен бе въведена през 2532 година, когато астронавтите на „Импулс-4“ бяха заразили неизследвана планета със земна флора. По невнимание. За наказание те прекараха двадесет и три години на безлюдната планета — докато успеят да унищожат всички микроорганизми, които се бяха развили с главоломна бързина от земните. Най-парадоксалното бе, че точно по същото време върху две други планети се култивираше земен живот. Разбира се, след като съответните проучвателни работи бяха свършени.

След няколко минути колата пристигна при самотната светлинка на върха. В същност това беше масивно здание, обкръжено от обширен естествен парк и висока ограда. Неговият водач го предаде на двама души, които ги очакваха на входа, после колата потегли обратно.

— Оттук! — посочи с ръка единият от служителите. Върху светлата му дреха блестеше също знакът на Слънчевия съвет, само че зелен.

Прекосяха дълъг коридор, изминаха и друг. Пред една врата двамата мълчаливо се отдръпнаха. Вратата се отвори. Професор Корнелиус със свито сърце прекрачи прага, но... стаята беше празна. В същия миг вратата щракна меко зад гърба му...

Затворен!... За първи път, откакто започна това мълчаливо пътешествие, професор Корнелиус изпита страх. Страх от своята собствена постъпка. Наистина не биваше да изключва „следата“...

„Следа“ се наричаше онова устройство от „Айнщайн-17“, което поддържаше биорадиовръзката между Института по история и всеки учен, изпратен за научни изследвания в миналото. А „Айнщайн-17“ беше самата „машина на времето“, както я наричаше Корнелиус пред хората от двадесетия век. Тя беше „жлезата“ и „лявото“ вещество, за които бе разказвал така увлекателно на двамата стажанти в лудницата. И да бе им обяснил устройството на миниатюрния апарат, те не биха го разбрали. Нито принципът на действие. Той нямаше и право да им казва истината, затова измисли историята със „жлезата“...

Бедата дойде от това, че на един научен съвет Корнелиус наруга шефа на института, в който работеше като химик, самия професор Стайковски. Беше нарекъл публично невежа и некадърник един учен, признат в цял свят за светило в химията, заради неговия последен научен труд. Толкова се бе разпалил Корнелиус, че когато оборваше откритието, той приведе като доказателства никому неизвестни още научни факти и термини, макар че те бяха познати и на децата от двайсет и шестия век. А когато се осъзна, беше вече късно. Не се изненада особено и когато видя линейката на лудницата да спира край него. Само успя да изключи „следата“ и да скрие „Айнщайн-17“ на сигурно място. Не му се искаше неговите истински колеги да му се подиграват, че е позволил да бъде вкаран в лудницата. Той, един учен от 2590-та година! Смяташе разбира се, да се измъкне от лудницата след време с помощта на Ангел и Марин. Затова разигра цялата

комедия с предсказанието. В същност той беше предсказал нещо, което и без това щеше да се случи съвсем случайно няколко дни по-късно, така че неговата намеса не променяше нищо. Но те не му повярваха. Затова след разговора Корнелиус реши да се завърне окончателно в своето време. И ето сега...

Изведнъж професорът се разсмя с глас. Той беше затворник не само в миналото, но и в настоящето. Дори можеше да избира къде да прекара своя затвор — истинска привилегия!... После лицето му стана сериозно. Защо го бяха затворили? Наистина, изключването на „следата“ беше строго забранено в Постулатите на Слънчевия съвет за преминаване в миналото. Но само заради това да го обвинят по трета степен!... А после мислите му се насочиха към миналото, откъдето беше избягал. Да, той беше побягнал като сетен страхливец, изплашен от първата трудност. И сега?... Какво щяха да си помислят лекарите от лудницата, когато узнаят, че е изчезнал! Как тъй ще изчезне човек? — щяха да се питат те и никой нямаше да може да им отговори...

Не беше постъпил правилно, нямаше спор! Трябваше да остане в лудницата, докато решат, че е „излекуван“ и го пуснат на свобода. Все щеше да ги надхитри някак. А като излезе, можеше да замине уж на работа в друг град, дори в друга държава и чак тогава да изчезне незабелязано от двадесетия век, да се завърне в настоящето. Нямаше никакво право да оставя подир себе си съмнения за свръхтайнствени явления!

Лицето на професор Корнелиус се разведри — той беше решил какво да направи. Извади миниатюрния апарат от часовника си, нагласи го на „XX век, Европа“ и след миг се намери седнал на прозореца в лудницата. На изток небето едва забележимо светлееше. Съмваше се...

5

На сутринта в Слънчевия съвет се получи кратък доклад:
„Професор Корнелиус от Института по история постъпи според предвиждането — той се завърна в миналото!“

Следваше подпис.

След малко върху доклада бе поставена следната бележка:

„Обвинение трета степен се отменя!“

Отдолу блестеше знакът на Слънчевия съвет.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой 9/1968 г.

На конкурса, уреден от сп. „Наука и техника за младежта“ и сп. „Космос“, в чест на IX световен фестивал на младежта и студентите, разказът „Професор Корнелиус се завръща“ получи втора награда.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.